ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทของพระสงฆ์ในการสงเคราะห์ชุมชน ปัญหาโรคเอดส์ : กรณีศึกษาพระครูโสภณปริยัติสุธิ วัดคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางจิรานุช วงศ์อุทัย

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

รองศาสตราจารย์ คร. จรัสพรรณ สงวนเสริมศรี ประชานกรรมการ อาจารย์ คร. นายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ กรรมการ อาจารย์ชบาไพร โพธิ์สุยะ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสงเคราะห์ชุมชนของพระสงฆ์ กรณีปัญหาโรคเอดส์ รวมทั้งเงื่อนไขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ชุมชนของพระสงฆ์ โดย ศึกษาพระครูโสภณปริยัติสุธี วัดคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกรณีศึกษา การศึกษาใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์ การสังเกตและการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ พระสงฆ์ที่ มีบทบาทในการสงเคราะห์ชุมชนคือ พระครูโสภณปริยัติสุธี ผู้ที่ประสบปัญหาเรื่องโรคเอดส์ กลุ่ม ศรัทธาและพระสงฆ์ในพื้นที่อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

จากผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการสงเคราะห์ชุมชนของพระครูโสภณปริยัติสุธี ประกอบ ค้วยการสงเคราะห์ทั้งทางด้านจิตใจ เศรษฐกิจและสังคมไปพร้อมๆกัน ซึ่งมี 2 รูปแบบคือ การ สงเคราะห์แบบให้เปล่าได้แก่ การให้ทุนการศึกษา เครื่องอุปโภคบริโภค โลงศพ และการณาปนกิจ สงเคราะห์ ภายหลังจากการดำเนินกิจกรรมการสงเคราะห์ชุมชนในรูปแบบนี้ได้ระยะเวลาหนึ่ง พระครูโสภณปริยัติสุธีพบว่า การสงเคราะห์แบบให้เปล่าทำให้คนขาดความตระหนักถึงคุณค่าของสิ่ง ที่ได้รับและคุณค่าของตนเอง ทำให้กลายเป็นผู้ที่คุ้นเคยต่อการร้องขอและรอดอยความช่วยเหลือ จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็นการสงเคราะห์แบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการสงเคราะห์ และการพัฒนา โดย

วิธีการระดมทุน การสร้างเครือข่ายพระสังพาธิการ การสร้างเครือข่ายโรคเอดส์ในระดับชุมชน ผลที่เกิดจากการสงเคราะห์ชุมชนดังกล่าว ปรากฏให้เห็นทางรูปธรรมโดย สามารถแก้ใขปัญหา เศรษฐกิจให้แก่ผู้ที่ประสบปัญหาจากโรคเอดส์ได้ในระดับหนึ่ง ทางนามธรรมพบว่าผู้ติดเชื้อมีกำลังใจ และศรัทธาในการดำรงชีวิตมากขึ้น และกระตุ้นให้คนในชุมชนทั้ง ผู้นำ คณะกรรมการ เพื่อนบ้าน ผู้ที่ประสบปัญหาเรื่องโรคเอดส์ และพระสงฆ์เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ร่วมกันแก้ใขปัญหา อันเนื่องมาจากโรคเอดส์ในชุมชน

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเงื่อนใชที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ชุมชนของพระสงฆ์ ประกอบด้วย ลักษณะของโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรม การศึกษาและสถานการณ์ของปัญหา ที่เกิดขึ้นและคุณลักษณะส่วนตัวของพระสงฆ์อันได้แก่ การเป็นผู้ใฝ่รู้ มีความเมตตา ตั้งใจมุ่งมั่นใน การพัฒนา รวมทั้งสถานภาพทางการบริหาร และสนับสนุนทั้งทางด้านงบประมาณ วิชาการ และทรัพยากรบุคคล จากกลุ่มบุคคลและองค์กรต่างๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved Independent Study Title Role of the Monk in Community Services in AIDS Problem:

Case Study of Pra Kroo Soponpariyasuthee of Wat Doisaket

Chiang Mai Province

Author

Mrs. Chiranuch Wongutai

Master of Public Health

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr. Jaratbhan

Sanguansermsri

Chairman

Lect. Dr. Komartra

Chuengsatiansab

Member

Lect. Chabaprai

Phosuya

Member

Abstract

This study aims to investigate the models and strategies as well as conditions and factors affecting the work of Buddhist monks in providing community services to deal with the AIDS problem. Pra Kroo Soponpariyasuthee of Wat Doisaket, Chiang Mai Province was selected as a case study. The qualitative method was used and data were collected by in-depth interviews, observation and focused group discussions. Key informants were Pra Kroo Soponpariyatsuthee, people who were affected by AIDS problems and people living in Doisaket district, Chiang Mai Province.

The study suggests that services provided by Pra Kroo Soponpariyasuthee in his community work were both psychological and socio-economic supports. There were two different approaches in his community services. The first was one-way welfare support such as providing educational funds, material for daily use, coffins and funeral funds. After using this method for a period of time, the monk realized that this kind of support

made people become dependent, waiting for help and not self-reliant. Subsequently, the monk turned to a more integrated approach, combining welfare with community developement activities such as setting up community fund, networking among monks and among those with AIDS in the community. The community services of the monks helped ease economic problems at a certain level. Mental support made those with AIDS feel stronger and able to understand better how to create a healthy lifestyle. It also stimulated community leaders, village committees, neighbours, and people with AIDS to develop good understanding towards each other and help each other in solving AIDS problems.

Conditions affecting community services of the monks were social structure, culture, education and the prevalence of AIDS in the community. Other factors were the monk's eagerness to learn, kindness, determination in developing community, administrative skill and supports of budget, education and human resources from government and private sectors.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved